

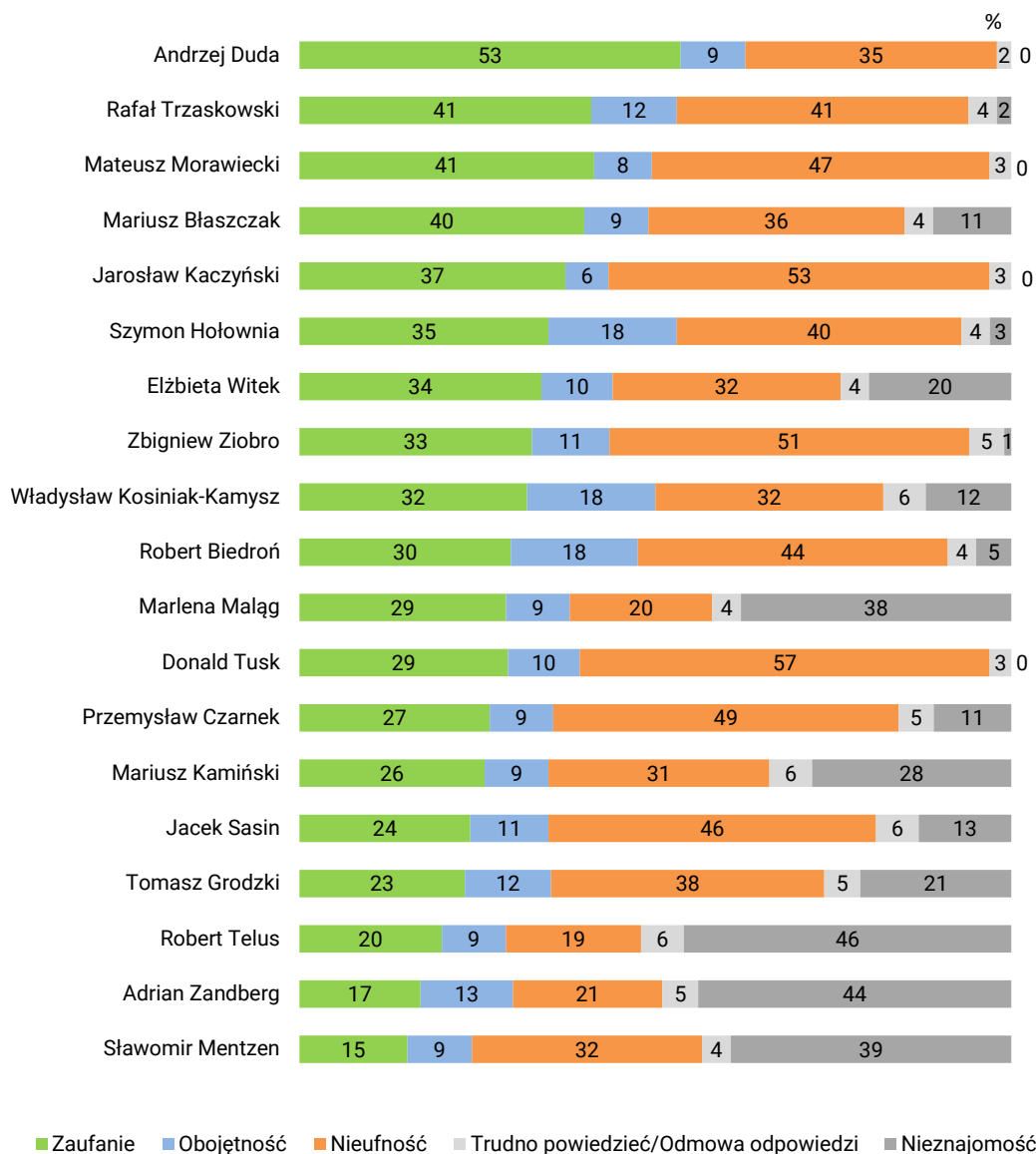
Zaufanie do polityków w pierwszej połowie września

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków w pierwszej połowie września

Uwaga, odsetki mogą nie sumować się do 100 ze względu na zaokrąglenia do pełnych jednostek

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (401) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 4 do 14 września 2023 roku na próbie liczącej 1073 osoby (w tym: 62,7% metodą CAPI, 23,4% – CATI i 13,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

W naszych badaniach na liście ocenianych osobistości życia publicznego i politycznego zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom. Wrześniowe badanie, którego wyniki prezentujemy, przeprowadziliśmy na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców kraju. Realizowane było ono w ramach procedury mixed-mode¹.

Ankietowani oceniali poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako pełne zaufanie (+5). Środek skali (wartość 0) oznacza obojętność. Każdy z badanych mógł też zadeklarować, iż nie zna danej postaci, lub odmówić odpowiedzi na pytanie o konkretną osobę.

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych osobistości życia publicznego i politycznego w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanego zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych osób oraz niemających opinii na ich temat lub odmawiających odpowiedzi.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie na skali od -5 do +5 obliczone wyłącznie na podstawie odpowiedzi badanych, którzy identyfikują poszczególnych polityków i nie uchylili się od wyrażenia swoich odczuć wobec nich.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (401) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 4 do 14 września 2023 roku na próbie liczącej 1073 osoby (w tym: 62,7% metodą CAPI, 23,4% – CATI i 13,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

Politycy uwzględnieni we wrześniowym rankingu są w różnym stopniu rozpoznawalni przez polskie społeczeństwo. Wszyscy badani znają prezydenta Andrzeja Dudę, premiera Mateusza Morawieckiego, prezesa Prawa i Sprawiedliwości, wicepremiera Jarosława Kaczyńskiego oraz przewodniczącego Platformy Obywatelskiej Donalda Tuska. Niemal każdy kojarzy też postać ministra sprawiedliwości, prezesa Suwerennej Polski Zbigniewa Ziobrę (99%). Do powszechnie rozpoznawalnych osób zaliczyć należy ponadto wiceprzewodniczącego Platformy Obywatelskiej, prezydenta Warszawy Rafała Trzaskowskiego (98%), przewodniczącego Polski 2050 Szymona Hołownię (97%) oraz współprzewodniczącego Nowej Lewicy Roberta Biedronia (95%). Blisko dziewięciu na dziesięciu pytanych kojarzy ministra obrony narodowej Mariusza Błaszczaka (89%), ministra edukacji i nauki Przemysława Czarnka (89%), prezesa Polskiego Stronnictwa Ludowego Władysława Kosiniaka-Kamysza (88%) oraz ministra aktywów państwowych Jacka Sasina (87%). Rozpoznawalność marszałków obu izb parlamentu kształtuje się na poziomie czterech piątych badanych – 80% kojarzy marszałek Sejmu Elżbietę Witek, a 79% marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego. Blisko trzy czwarte respondentów (72%) zna ministra spraw wewnętrznych i administracji Mariusza Kamińskiego. Nieco ponad trzy piąte badanych rozpoznaje minister rodziny i polityki społecznej Marlenę Maląg (62%) oraz prezesa Nowej Nadziei i członka rady liderów federacyjnej partii Konfederacja Wolność i Niepodległość Sławomira Mentzena (61%). Mniej znani, ale także kojarzeni przez większość badanych, są współprzewodniczący Partii Razem Adrian Zandberg (56%) oraz minister rolnictwa i rozwoju wsi Robert Telus (54%). O różnicach w rozpoznawalności poszczególnych osób warto pamiętać, porównując odsetki deklaracji zaufania i nieufności do nich. Warto też dodać, iż trwająca kampania wyborcza najprawdopodobniej przyczyniła się do minimalnego wzrostu rozpoznawalności mniej dotąd znanych postaci życia politycznego. W szczególności dotyczy to Sławomira Mentzena (wzrost o 5 punktów procentowych od drugiej połowy sierpnia), a także Władysława Kosiniaka-Kamysza, Marleny Maląg i Roberta Telusa (wzrosty po 3 punkty procentowe).

W pierwszej połowie września liderem z uwagi na liczbę badanych deklarujących zaufanie jest, tak jak poprzednio, prezydent Andrzej Duda. Spośród osób uwzględnionych w tym badaniu jest to też jedyna postać, której ufa większość pytanych (53%). Nieufność do osoby prezydenta deklaruje natomiast 35% respondentów, a 9% – obojętność. Drugie miejsce pod względem deklaracji zaufania zajmują *ex aequo* Rafał Trzaskowski i Mateusz Morawiecki (po 41%). O ile jednak w przypadku Rafała Trzaskowskiego odsetki deklarujących zaufanie i nieufność w tym miesiącu równoważą się, to w odniesieniu do Mateusza Morawieckiego nieufający mają przewagę (47%). Rafał Trzaskowski częściej niż Mateusz Morawiecki spotyka się natomiast z obojętnością pytanych (12% wobec 8%). Tej dwójce pod względem odsetka deklarujących zaufanie ustępuje tylko nieznacznie Mariusz Błaszczak (40%), 36% pytanych mu nie ufa, a 9% wyraża obojętność wobec jego osoby.

TABELA 1

Politycy	Odsetki badanych deklarujących							
	Zaufanie		Nieufność		Obojętność		Nieznajomość	
	IX 2023	Zmiana od VIII 2023	IX 2023	Zmiana od VIII 2023	IX 2023	Zmiana od VIII 2023	IX 2023	Zmiana od VIII 2023
Andrzej Duda	53	-1	35	0	9	0	0	0
Rafał Trzaskowski	41	+3	41	-1	12	-1	2	-1
Mateusz Morawiecki	41	-2	47	+3	8	-1	0	0
Mariusz Błaszczak	40	+1	36	+2	9	-1	11	-1
Jarosław Kaczyński	37	-1	53	+3	6	-2	0	-1
Szymon Hołownia	35	+2	40	-2	18	+1	3	-1
Elżbieta Witek	34	-1	32	+1	10	+1	20	-1
Zbigniew Ziobro	33	+2	51	+1	11	-2	1	0
Władysław Kosiniak-Kamysz	32	+3	32	0	18	-1	12	-3
Robert Biedroń	30	-	44	-	18	-	5	-
Marlena Małąg	29	+1	20	+3	9	+1	38	-3
Donald Tusk	29	+2	57	+3	10	-5	0	-1
Przemysław Czarnek	27	-	49	-	9	-	11	-
Mariusz Kamiński	26	+2	31	+2	9	-3	28	-2
Jacek Sasin	24	-2	46	+3	11	-1	13	-1
Tomasz Grodzki	23	+1	38	+1	12	-1	21	-2
Robert Telus	20	-1	19	+1	9	+1	46	-3
Adrian Zandberg	17	-1	21	0	13	+2	44	-2
Sławomir Mentzen	15	+2	32	+2	9	+1	39	-5

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. W jakim stopniu każda z przedstawionych dalej osób budzi Pana(i) zaufanie? Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę mi o tym powiedzieć/zaznaczyć tę odpowiedź*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań																
	2022								2023								
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
R. Biedroń	-	-	29	-	33	-	-	29	-	28	-	29	-	31	-	-	30
M. Błaszczak	38	36	36	36	39	37	39	36	37	42	44	37	35	36	34	39	40
P. Czarnek	-	-	-	-	21	-	21	-	-	-	23	-	-	-	-	-	27
A. Duda	58	55	56	48	52	51	54	50	54	56	60	56	54	47	46	54	53
T. Grodzki	24	23	25	25	26	23	24	26	24	22	23	22	25	27	30	22	23
Sz. Hołownia	39	42	42	40	46	40	41	43	36	36	32	35	38	36	36	33	35
J. Kaczyński	36	35	33	32	33	32	34	29	30	35	36	33	33	32	31	38	37
M. Kamiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	21	22	20	24	26
W. Kosiniak-Kamysz	34	35	34	35	40	33	33	35	34	35	33	32	34	35	36	29	32
M. Małąg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	24	28	29
S. Mentzen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	15	16	17	13	15
M. Morawiecki	46	44	41	36	37	37	41	37	38	41	43	40	38	38	35	43	41
J. Sasin	20	21	22	20	19	20	21	21	22	24	23	22	20	23	20	26	24
R. Telus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	16	16	21	20
R. Trzaskowski	41	41	39	40	46	41	40	44	40	41	38	39	45	42	45	38	41
D. Tusk	28	29	30	29	32	30	29	31	30	30	26	28	33	34	34	27	29
E. Witek	31	31	29	28	29	27	30	28	29	32	34	31	30	30	27	35	34
A. Zandberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	17
Z. Ziobro	29	29	28	27	27	28	27	25	26	30	31	29	28	27	26	31	33

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań																
	2022								2023								
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
R. Biedroń	-	-	40	-	38	-	-	38	-	42	-	41	-	42	-	-	44
M. Błaszczak	28	32	32	35	33	33	34	35	34	29	28	33	37	39	40	34	36
P. Czarnek	-	-	-	-	51	-	50	-	-	-	47	-	-	-	-	-	49
A. Duda	29	32	31	40	37	37	35	37	35	32	29	32	35	42	42	35	35
T. Grodzki	35	38	36	38	36	38	37	35	36	39	39	38	33	35	32	37	38
Sz. Hołownia	30	32	31	32	29	34	34	29	37	37	40	38	35	38	36	42	40
J. Kaczyński	51	53	53	55	57	56	55	60	57	53	51	55	54	56	59	50	53
M. Kamiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	33	36	38	29	31
W. Kosiniak-Kamysz	27	27	28	27	25	28	30	27	28	30	29	29	29	30	27	32	32
M. Małąg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	21	17	20
S. Mentzen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	20	24	26	30	32
M. Morawiecki	40	45	46	52	51	50	48	50	50	46	45	48	51	51	53	44	47
J. Sasin	43	44	43	49	50	49	48	50	47	47	45	47	50	49	51	43	46
R. Telus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	18	21	18	19
R. Trzaskowski	38	37	38	40	37	38	41	36	37	40	43	41	37	38	37	42	41
D. Tusk	53	55	52	53	53	55	57	51	54	56	58	56	54	53	52	54	57
E. Witek	30	30	30	36	34	33	34	34	34	27	28	34	33	36	37	31	32
A. Zandberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	21
Z. Ziobro	52	52	53	56	56	53	56	59	55	52	50	54	54	57	56	50	51

Polacy niezmiennie mają bardzo krytyczny stosunek do klasy politycznej. We wrześniu, tak jak we wcześniejszych sondażach, większość uwzględnionych w badaniu polityków częściej budzi wśród respondentów nieufność niż zaufanie. W tym miesiącu do wyjątków pod tym względem należy 5 na 19 uwzględnionych w pytaniu osób, przy czym najlepiej pod względem bilansu zaufania i nieufności wypada prezydent Andrzej Duda. Z wyraźną liczebną przewagą deklarujących zaufanie nad deklarującymi nieufność mamy ponadto do czynienia w przypadku minister rodziny i polityki społecznej Marleny Maląg (29% wobec 20%). Oprócz wspomnianego wcześniej ministra obrony narodowej Mariusza Błaszczaka niewielka liczebna przewaga deklarujących zaufanie nad deklarującymi nieufność dotyczy jeszcze marszałek Sejmu Elżbiety Witek (34% wobec 32%) oraz ministra rolnictwa i rozwoju wsi Roberta Telusa (20% wobec 19%). W przypadku dwóch polityków, czyli Rafała Trzaskowskiego i Władysława Kosiniaka-Kamysza odsetki deklaracji zaufania i nieufności równoważą się. Pozostali politycy uwzględnieni we wrześniowym badaniu częściej spotykają się z nieufnością niż z zaufaniem respondentów, przy czym najgorszy bilans zaufania i nieufności ma obecnie Donald Tusk (29% ankietowanych deklaruje zaufanie do jego osoby, a 57% – nieufność). Biorąc pod uwagę odsetki badanych deklarujących nieufność, oprócz Donalda Tuska z nieufnością większości Polaków spotykają się obecnie jeszcze Jarosław Kaczyński (53%) i Zbigniew Ziobro (51%), ale w ich przypadku bilans zaufania i nieufności jest znacznie lepszy (ufa im odpowiednio: 37% i 33% badanych).

W pierwszej połowie września w porównaniu z badaniem przeprowadzonym w drugiej połowie sierpnia nie odnotowaliśmy dużych zmian w deklaracjach zaufania i nieufności do polityków uwzględnionych w obu sondażach. Warto jednak zwrócić uwagę na wzrost polaryzacji w stosunku do Donalda Tuska – w omawianym okresie o 5 punktów procentowych zmniejszyła się grupa wyrażających wobec niego obojętność, o 3 punkty przybyło nieufających mu, a o 2 punkty – deklarujących zaufanie.

ŚREDNIE NA SKALI ZAUFANIA

Omawiane wyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie arytmetyczne wskazań na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie), które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

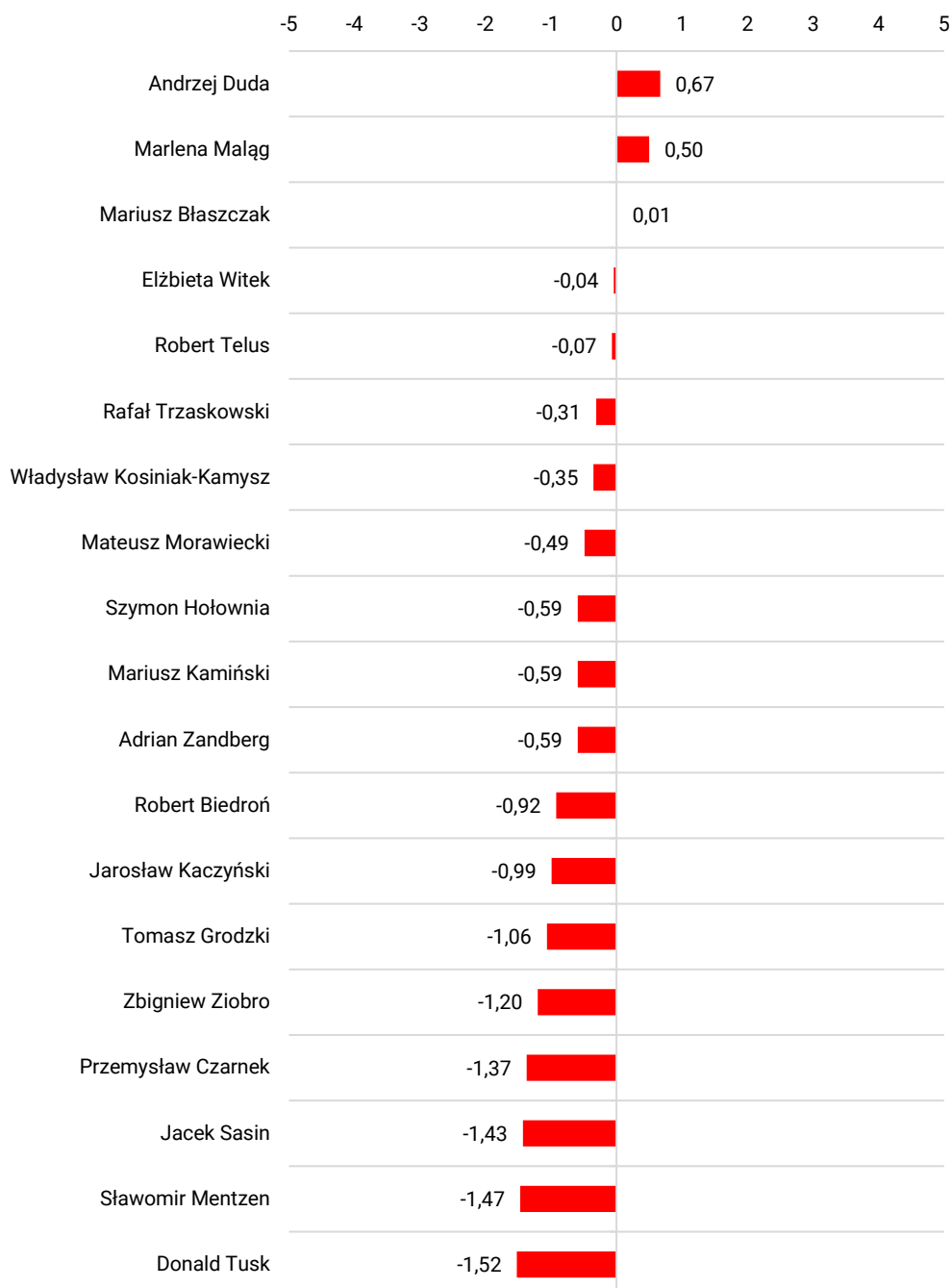
Średnie wszystkich ujętych w badaniu polityków, obliczone na podstawie wskazań respondentów na jedenastopunktowej skali zaufania (od -5 do +5), mieszczą się w tym miesiącu w przedziale od -1,52 do +0,67, co wskazuje na generalnie dość niski poziom zaufania społecznego do uwzględnionych przedstawicieli polskiej klasy politycznej.

W pierwszej połowie września dodatnie średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie) uzyskała tylko trójka polityków. Są to: Andrzej Duda (+0,67), Marlena Maląg (+0,50) i Mariusz Błaszczak (+0,01). Ich czołowe pozycje w tym rankingu wynikają z – opisaną wcześniej – wyraźnej liczebnej przewagi badanych deklarujących zaufanie nad wyrażającymi nieufność.

Kolejni w tym rankingu Elżbieta Witek i Robert Telus uzyskali minimalnie ujemne średnie (odpowiednio: -0,04 i -0,07), mimo iż więcej badanych deklaruje zaufanie niż nieufność do nich. Wynika to z faktu, iż deklarujący nieufność znacznie częściej posługiwali się skrajnymi punktami skali niż deklarujący zaufanie. Bardziej intensywnie wyrażaną nieufność niż zaufanie notujemy też w przypadku Rafała Trzaskowskiego i Władysława Kosiniaka-Kamysza, których średnie są wyraźnie ujemne (odpowiednio: -0,31 i -0,35), mimo zrównoważenia odsetków deklarujących zaufanie i nieufność.

W przypadku pozostałych uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej zarówno bilans deklarujących zaufanie i nieufność, jak i średnie na skali zaufania społecznego są ujemne – zatem w ich społecznym odbiorze jednoznacznie, mniej lub bardziej, przeważa nieufność. Najgorszy wynik uzyskał Donald Tusk (średnia -1,52), który ma również najbardziej negatywny bilans łącznych odsetków zaufania i nieufności. Warto też zwrócić uwagę na Sławomira Mentzena, który zajął w rankingu średnich przedostatnie miejsce (średnia -1,47), mimo lepszego niż poprzedzający go Jacek Sasin (-1,43), Przemysław Czarnek (-1,37) i Zbigniew Ziobro (-1,20) bilansu deklaracji zaufania i nieufności. Szczegółowa analiza danych pokazuje, iż wynika to z faktu, że respondenci deklarujący zaufanie do Sławomira Mentzena rzadziej niż w przypadku Zbigniewa Ziobry, Przemysława Czarneka i Jacka Sasina używali wyższych wartości pozytywnej części skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie).

RYS. 1. Zaufanie do polityków w pierwszej połowie września 2023 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Zmiany średnich uzyskanych przez polityków uwzględnionych w badaniach w pierwszej połowie września i drugiej połowie sierpnia nie są istotne statystycznie.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	VIII 2023	IX 2023	Zmiana*
Rafał Trzaskowski	-0,47	-0,31	+0,16
Sławomir Mentzen	-1,60	-1,47	+0,13
Władysław Kosiniak-Kamysz	-0,46	-0,35	+0,11
Tomasz Grodzki	-1,13	-1,06	+0,07
Szymon Hołownia	-0,64	-0,59	+0,05
Mariusz Kamiński	-0,62	-0,59	+0,03
Adrian Zandberg	-0,62	-0,59	+0,03
Andrzej Duda	+0,72	+0,67	-0,05
Mariusz Błaszczak	+0,07	+0,01	-0,06
Elżbieta Witek	+0,03	-0,04	-0,07
Donald Tusk	-1,42	-1,52	-0,10
Robert Telus	+0,04	-0,07	-0,11
Zbigniew Ziobro	-1,06	-1,20	-0,14
Marlena Maląg	+0,69	+0,50	-0,19
Jacek Sasin	-1,23	-1,43	-0,20
Jarosław Kaczyński	-0,77	-0,99	-0,22
Mateusz Morawiecki	-0,22	-0,49	-0,27

* Wszystkie zmiany średnich są nieistotne statystycznie na poziomie 0,05

Spośród polityków uwzględnionych we wrześniowym badaniu najlepiej odbierany w kategoriach społecznego zaufania i nieufności jest prezydent Andrzej Duda, a najgorzej pod tym względem wypada przewodniczący Platformy Obywatelskiej Donald Tusk. W porównaniu z drugą połową sierpnia zmiany społecznego odbioru polityków są niewielkie. Trwająca kampania wyborcza nieco zwiększyła rozpoznawalność mniej znanych wcześniej polityków (w największym stopniu Sławomira Mentzena).

Opracowała

Barbara Badora